

Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije
Služba za kulturno dediščino
Območna enota Maribor

Številka: 35107-0425/2021/11-MKC
Datum: 30.1.2023

Plinovodi d.o.o.
Cesta Ljubljanske brigade 11b
1001 LJUBLJANA

Plinovodi⁰²
d.o.o.
01 -02- 2023
PRISPELO

Zadeva: »**Prenosni plinovod R21AZ, Konjiška vas – Oplotnica**«,
Konkretizacija predhodnih arheoloških raziskav (PAR) – zadnja faza
(na območju krajevne pristojnosti ZVKDS OE Maribor, tj. na območju občine Oplotnica)

Veza: - kulturnovarstveni pogoji ZVKDS OE Maribor št. 35107-0425/2021/2-MKC z dne 8.6.2021
- izjava investitorja, Plinovodi d.o.o. št. SI/RV/2022-011 z dne 8.6.2022
- kulturnovarstveno mnenje ZVKDS OE Maribor št. 35107-0425/2021/8-MKC z dne 25.7.2022

Spoštovani,

Skladno s predhodnim postopkom in glede na rezultate predhodnih arheoloških raziskav (dalje PAR; glej: *Poročilo o arheološkem testnem izkopu, intenzivnem površinskem in podpovršinskem terenskem pregledu, zaradi gradnje prenosnega plinovoda R21AZ, Konjiška vas-Oplotnica; G. Čakš, D. Kračun, PJP d.o.o. Slovenska Bistrica, december 2022*), s katerimi so bile mestoma potrjene arheološke ostaline, smo z ozirom na rezultate in na širše najdiščne okoliščine za nadaljnje (končne) raziskave določili naslednja območja:

OBMOČJE 1 (Dobriška vas, glej *Poročilo 2022, str. 8-10, 17-25 (TJ 8-16), 39, 42, Priloga 1, 2, 2.1, 4.1, 5.1*):

- je znotraj registriranega arheološkega najdišča Dobriška vas - Arheološko območje Pungert (EŠD 29853 oz. EID 1-29853)
- na območju je načrtovana izgradnja prenosnega plinovoda v koridorju ca 390 x 12 m (4680 m²; preko parc. št. 1516, 1517, 1512, 1511, 1518, 1519/2, 1508, 1243 k.o. Zgornje Gruškovje)
- odkritih je bilo nekaj drobnih arheoloških najdb (en odlomek srednjeveške lončenine, ostalo novodobni), arheološka kulturna plast v TJ ni bila ugotovljena
- RAZISKAVA: arheološki potencial ni bil potrjen, zato izvedba nadaljnjih arheoloških raziskav pred gradnjo ni več smiselna

OBMOČJE 2 (Oplotnica, glej *Poročilo 2022, str. 8-10, 26-35 (TJ 17-26), 39-40, 42, Priloga 1, 2, 2.2, 4.2, 5.2*):

- je znotraj kulturnega spomenika Oplotnica - Arheološko območje Oplotnica (EŠD 29857 oz. EID 1-29857)
- na območju je načrtovana gradnja ograjenega platoja s čistilno postajo POSČP Oplotnica na skupni površini ca 444,4 m² (na parc. št. 1892/1 k.o. Oplotnica) ter izgradnja prenosnega

- plinovoda v koridorju ca 490 x 12 m (5880 m²; preko parc. št. 3156, 3124, 2986/4, 1892/1, 219/1, 219/2 k.o. Oplotnica)
- odkritih je bilo nekaj drobnih arheoloških najdb (večinoma novodobni odlomki lončenine), arheološka kulturna plast v TJ ni bila ugotovljena
 - starejše raziskave v neposredni bližini: PAR za oceno arheološkega potenciala na območju zadevnega DPN (l. 2012) na severni sosednji parceli (parc. št. 3156 k.o. Oplotnica) in PAR pred gradnjo večstanovanjskega objekta (l. 2015) na južni sosednji parceli (parc. št. 1885/8 k.o. Oplotnica) so na najdišču dokazale predvsem prazgodovinske ostaline (drobne najdbe, na južni parceli pa tudi naselbinsko kulturno plast), PAR pred stanovanjsko gradnjo (l. 2019) na vzhodnih sosednjih parcelah (parc. št. 221/3, 221/15, 221/16, 221/17, 221/18, k.o. Oplotnica) pa so pokazale razmeroma šibke arheološke rezultate (predvsem redke prazgodovinske drobne najdbe)
 - RAZISKAVA plato:
 - o parc. št. 1892/1 k.o. Oplotnica
 - o raziskovalna površina: ca 444,4 m² (gradnja ograjenega platoja s čistilno postajo POSČP Oplotnica)
 - o strojni izkop vrhnjih plasti ob stalni prisotnosti in po navodilih arheologa, pri čemer se mora izvršeno zemljo zaradi najdb sproti pregledovati, izkop se izvede z ravno planirno žlico (škarpirko), povprečno do ca 0,50 m globine (= 222,2 m³),
 - o arheološko ročno čiščenje površine (ca 0,05 m debeline = ca 22,22 m³ – 3. kategorija)
 - o v primeru ugotovljenih arheoloških plasti se izvede arheološki ročni izkop vkopov in struktur (ocenjeno do 5% površine, 0,20 m globine = 4,44 m³ – 2. kategorija)
 - RAZISKAVA plinovod:
 - o parc. št. 2986/4, 219/1 k.o. Oplotnica
 - o raziskovalna površina: ca 480 m² (izgradnja prenosnega plinovoda v severnem delu koridorja zahodno od ograjenega platoja, ca 40 x 12 m)
 - o tekom gradbeno – zemeljskih del poteka vzporedna arheološka raziskava ob gradnji z namenom evidentiranja in dokumentiranja eventualno ohranjenih arheoloških ostalin

OBMOČJE 3 (Markečica, glej *Poročilo 2022, str. 8-10, 36-38 (TJ 27), Priloga 1, 2, 2.3, 6*):

- na območju je načrtovana izgradnja prenosnega plinovoda, ki na meji parc. št. 235 in 236 k.o. Oplotnica preči traso kulturnega spomenika Markečica - Rimska cesta Celeia-Poetovio (EŠD 6877 oz. EID 1-06877)
- v strojnem testnem jarku za določitev mikrolokacije poteka trase rimske ceste (TJ 27) znotraj koridorja načrtovanega plinovoda, je bila le-ta na meji obeh parcel potrjena: trasa rimske ceste (s kasnejšimi popravili in uporabo) preči koridor plinovoda v smeri JZ – SV, vse ostaline (cestišča in jarki za odvodnjavanje) so ohranjene v pasu širokem približno 15 m in se pojavijo na globini približno 0,30 m,
- RAZISKAVA:
 - o parc. št. 235 in 236 k.o. Oplotnica
 - o raziskovalna površina: ca 200 m²
 - o strojni izkop vrhnjih plasti ob stalni prisotnosti in po navodilih arheologa, pri čemer se mora izvršeno zemljo zaradi najdb sproti pregledovati, izkop se izvede z ravno planirno žlico (škarpirko), povprečno do ca 0,30 m globine (= 60 m³),
 - o tlorisna površina ostalin rimske ceste in obcestnih jarkov se površinsko ročno očisti in dokumentira, vkope jarkov se ročno izkoplje, cesto pa na najbolj izpovednem mestu prečno prebije do sterilne geološke osnove ter očisti in dokumentira njen profil (izkopavanja – 3. kategorija)

Vse arheološke raziskave morajo potekati v smislu 28. alineje 3. člena ZVKD-1 ter na osnovi 31. in 34. člena ZVKD-1, ki jih opravi ustrezno usposobljen izvajalec v skladu s Pravilnikom o arheoloških raziskavah (Ur. l. RS št. 3/2013). Na podlagi sklenjene pogodbe z izvajalcem arheološke raziskave investitor v skladu z 31. členom ZVKD-1 pridobi soglasje za raziskavo in odstranitev arheološke dediščine, ki ga izda minister za kulturo. **Pridobljeno soglasje ministrstva (po 31. členu ZVKD-1) je pogoj za pričetek arheoloških raziskav.**

Sestavni del raziskave je poizkopavalna obdelava arhiva arheološkega najdišča, ki bo – glede na rezultate predhodne raziskave ter vrsto in obseg najdišča – predvidoma pomenila do ca 15 % vrednosti arheološkega posega.

Navedene količine lahko pri sami izvedbi nekoliko odstopajo glede na sprotne okoliščine, ki jih z razpoložljivimi podatki ni moč natančneje napovedati. V kolikor se sestavni del posamezne manjše arheološke strukture (vogal objekta, del jame ipd.) nadaljuje v profil izkopa, se izkop razširi za ustrezno dokumentiranje celote.

Arheološke raziskave se lahko izvajajo v ustreznih vremenskih razmerah, v dnevih brez padavin in snežne odeje; dnevne temperature pa morajo biti ob začetku del nad lediščem.

Organizacija delovišča, varovanje izkopov, urejanje deponij in prevoz zemljine na deponijo niso predmet kulturnovarstvenih pogojev in izvedbe predhodnih arheoloških raziskav. Glede ureditve območja po končanem terenskem delu raziskave se predhodno dogovorita investitor in izbrani arheološki izvajalec.

Pripravila:

Mihela Kajzer, univ.dipl.arheol., kons. svetnica

Vodja OE:

Srečko Štajnbaher, prof.

V vednost:

- Projekt d.d. Nova Gorica, Kidričeva 9a, 5000 Nova Gorica